

Izjava za javnost: Fiskalni svet je ocenil skladnosti izvršenih proračunov sektorja država s fiskalnimi pravili v letu 2017

Fiskalni svet je skladno z določili Zakona o fiskalnem pravilu pripravil oceno skladnosti izvršenih proračunov sektorja država s fiskalnimi pravili v letu 2017. Po oceni Fiskalnega sveta je bila javnofinančna politika v lanskem letu proticiklično restriktivna, kar je primerno glede na trenutno ocenjeni ciklični položaj gospodarstva.

Ugodne makroekonomske razmere, ko je bila gospodarska rast lani najvišja po začetku krize pred desetletjem, so se odrazile v občutni in široko osnovani rasti javnofinančnih prihodkov. Slednje je omogočilo povečanje izdatkov nad raven, določeno ob pripravi proračunov. Ker je rast prihodkov preseгла rast izdatkov, se je javnofinančna konsolidacija nadaljevala, saldo sektorja država pa je bil prvič doslej v rahlem presežku. Izboljšanje primarnega salda je bilo sicer manj občutno, kar kaže na pomembno vlogo obresti pri izboljševanju stanja javnih financ.

Fiskalni svet ocenjuje, da je bila v letu 2017 večina fiskalnih pravil izpolnjena, vendar pa pravili, ki se nanašata na javnofinančne izdatke, v preteklem letu nista bili spoštovani. Obseg izdatkov sektorja država je ob tem za 185 mio EUR presegel omejitve, določeno s trenutno veljavnim Okvirom za pripravo proračunov (maj 2017). Ob upoštevanju zakonsko predpisanih omejitev pri izdatkih bi se moral saldo sektorja država izboljšati še občutneje, s čimer bi se ustvaril večji manevrski prostor fiskalne politike v prihodnjih letih.

Ustrezni srednjeročni fiskalni cilj, strukturni presežek v višini 0,25 % BDP, v letu 2017 sicer ni bil dosežen, a je bil strukturni saldo po trenutnih ocenah uravnotežen. Dinamika približevanja cilju je bila hitrejša od zahtevane, strukturni napor naj bi po zadnjih ocenah znašal 1,0 o. t. BDP, medtem ko je zahtevana prilagoditev fiskalne politike v letu 2017 znašala 0,6 o. t. BDP. Ustrezno je bilo tudi zmanjšanje deleža dolga sektorja država v BDP, saj je ta znašal 73,6 % BDP, kar je pod dovoljenim obsegom dolga za leto 2017 v višini 78,7 % BDP.

Fiskalni svet kljub ugodnim gibanjem ocenjuje, da je bila v letu 2017 zamujena priložnost za trajnejše izboljšanje javnih financ. Po oceni Fiskalnega sveta bi morali nosilci ekonomske politike ugodne razmere izkoristiti tudi za pripravo in sprejem ukrepov, ki bi prispevali k trajnejšemu izboljšanju stanja javnih financ. Projekcije Programa stabilnosti – dopolnitev 2018, ki so bile pripravljene ob scenariju nespremenjenih politik, namreč kažejo, da nadaljnje izvajanje strategije javnofinančne konsolidacije preteklih let, ko so se ob izboljševanju gospodarskih razmer postopoma sproščali varčevalni ukrepi, ne bo več mogoče, saj so bili varčevalni ukrepi v veliki meri že odpravljeni. Potrebno bo ustvariti ustrezne rezerve za obdobje, ko se bo gospodarska rast znižala. Rezerve bi zagotovile tudi trdnejšo podlago za srednjeročno vzdržne javne finance, ki so eden od pogojev za višanje dolgoročnega gospodarskega potenciala in posledično blaginje prebivalstva.